

Aan de leden en volgers van de WSK

19 oktober 2020

Beste allemaal,

We vragen **ACTIE!** Het is nu of nooit voor kindvolgend kleuteronderwijs!

De Tweede Kamer heeft op 23 september 2020 een rondetafelgesprek georganiseerd met het voornemen, een onderzoek uit te voeren naar de afgenomen leesvaardigheid en de afnemende leesmotivatie in het funderend onderwijs.

Namens de WSK was Ewald Vervaet hiervoor uitgenodigd om zijn en onze mening te verwoorden.

Er bestaan twee, haaks op elkaar staande zienswijzen, op lezen en leesonderwijs: zienswijze OF (van 'ontwikkelingsfasen') en zienswijze DI (van 'directe instructie').

1. Zienswijze *OF* stelt dat een kind pas leesonderwijs dient te krijgen als het leesrijp is gebleken (en dat dat vast te stellen is met de leesrijpheidstoets¹) en dat het dan – en slechts dan – (ontdekkend) kan leren lezen. Een kind kan pas iets leren als het eraan toe is.
2. Zienswijze *DI* stelt dat een niet-leesrijp kind op zinvolle wijze leesonderwijs kan krijgen, namelijk met directe instructie.

Voor onze onderwijspraktijk is het van het groot belang om onderscheid te maken tussen deze zienswijzen: ze kunnen niet allebei waar en houdbaar zijn.

De WSK heeft sinds haar oprichting gewaarschuwd voor afnemende leesvaardigheid en -motivatie. De kleuterleerkrachten die door bestuur en/of directie gedwongen werden te werken met DI lieten dit signaal herhaaldelijk horen. Zie zwartboek. Jullie lieten ook horen dat jullie op de pabo onvoldoende kennis hebben opgedaan over het onderscheid tussen kleuter en schoolkind.

Het werd duidelijk dat Ewald de enige in het hele gezelschap was die over het kind en kindvolgend onderwijs gebaseerd op ontwikkelingsfasen sprak. Alle andere aanwezigen spraken over onderzoeken en directe instructie.

1. Rondetafelgesprek van 23 september

Op internet kun je de volgende achtergrondinformatie hierover vinden:

- Onze brief met ervaringen en standpunten op www.wsk-kleuteronderwijs.nl/wp-content/uploads/2020/09/2020-09-23-ervaringen-en-standpunten-van-de-WSK.pdf;
- Onze verklaring bij het rondetafelgesprek op www.wsk-kleuteronderwijs.nl/wp-content/uploads/2020/09/2020-09-23-korte-verklaring-E-Vervaet-rondetafeldebat.pdf, met daarin het voorstel 'Om de ontkenner van de leesfasen uit te nodigen basis van aan te tonen dat de door ons geschetste ontwikkelingslijn "louter hakken → hakken-en-gissen → hakken-en-plakken → onmiddellijk lezen" niet bestaat';
- De zitting zelf op debatgemist.tweedekamer.nl/debatten/leesvaardigheid; voor het hele blok – blok 4 – waar de WSK aan deelneemt vanaf '15:30 De heer Vervaet'.

¹ www.wsk-kleuteronderwijs.nl/wp-content/uploads/2013/11/2013-11-19-bijlage-met-schrijfproef-en-leesproef-in-pdf-formaat.pdf.

2. Slot van blok 4

Aan het slot, nadat de voorzitter de vergadering had afgesloten, werd Ewald door van der Leij persoonlijk aangevallen door te zeggen (met nadruk op 'wetenschappers'): "Maar ik wil wel graag benadrukken dat wetenschappers het met elkaar eens zijn in die disciplines die jij noemde".

Ewald reageert door te zeggen: "Ik ben ook wetenschapper. Hallo! Ik heb "doctor" voor mijn naam staan en de heer Van der Leij heeft "doctor" voor zijn naam staan"; en tegen Van der Leij: 'En graag of niet, maar u móét mij erkennen als uw gelijke'.

Eerder had van der Leij al opgemerkt dat Ewald een 'outlier' zou zijn wat in de statistiek de betekenis heeft van uitschieter. Hij zet hiermee niet alleen Ewald weg als een niet-wetenschapper, maar ook ons, de leden, door onze ervaringen van de afgelopen jaren af te doen als verzinsels.

3. De psychologische ontwikkeling als feit of niet?

Helaas is het een feit, dat bleek ook hier, dat onder ontwikkelingspsychologen, pedagogen en onderwijskundigen de psychologische ontwikkeling van het kind ontkend wordt. Liever zetten zij zo snel mogelijk in op 'directe instructie'.

Verreweg de meeste van jullie, onze leden en volgers, beschouwen én ervaren die volgorde in ontwikkelingsfasen echter wél als de werkelijkheid.

Als WSK'ers en als leerkrachten zijn we dan ook geen 'uitbijter' of 'uitschieter' in de zin van Van der Leij: we zijn met meer dan 4100 leerkrachten en 12.000 volgers en Ewald verkondigt hier dus niet zijn persoonlijke mening, maar die van een grote groep leerkrachten in Nederland.

Als Van der Leij werkelijk meent dat ontwikkelingsfasen niet bestaan, dan zou het logisch zijn dat hij met bewijzen komt om aan te tonen dat de ontwikkelingslijn 'louter hakken → hakken-en-gissen → hakken-en-plakken → onmiddellijk lezen' niet bestaat.

4. TIJD VOOR ACTIE!

Naar de Tweede Kamer schrijven

We roepen je op om naar de leden van de Kamercommissie OCW te schrijven! Stuur je brief naar esthermeima@wsk-kleuteronderwijs.nl en we sturen ze dan gebundeld door naar de Kamerleden.

Het gaat vooral om drie punten:

- dat je ons voorstel ondersteunt 'om de ontkenners van de leesfasen uit te nodigen aan te tonen dat de door ons geschetste ontwikkelingslijn "louter hakken → hakken-en-gissen → hakken-en-plakken → onmiddellijk lezen" niet bestaat'.
- dat je het belangrijk vindt dat de bovengenoemde ontwikkelingslijn in beide afstudeerrichtingen 'Jong Kind' (met onderwijsbevoegdheid voor de groepen 1-3) en 'Ouder Kind' (met onderwijsbevoegdheid voor de groepen 3-8) tot de kern van de leer- en praktijkstof van de op te richten gedifferentieerde pabo behoren.
- dat ook jij als kleuterleerkracht wel eens bent weggezet omdat je opkwam voor kleuteronderwijs óp het niveau van de kleuter en niet erbóven.

Als je je brief met een praktijkvoorbeeld kunt illustreren is dat helemaal mooi.

Onderteken je liever een voorbeeldbrief die je eventueel naar eigen inzicht aanpast of aanvult? Kijk dan op <https://www.wsk-kleuteronderwijs.nl/nieuws/brief-wskleden-en-volgers-aan-kamercommissie-ocw/>

Met onze reacties uit de praktijk zal het de Kamercommissie duidelijk worden dat onze kleuters vooral als kleuter benaderd zouden moeten worden. Dus... schrijf mee, zegt het voort!

Bedankt alvast!

Met vriendelijke groeten,

de kerngroep van de WSK

P.S. De compacte versie van deze brief staat op <https://www.wsk-kleuteronderwijs.nl/nieuws/aan-de-leden-en-volgers-van-de-wsk/>